

SRI G.B. SHANKAR RAO (Minister for Education).—Sir,
I introduce the Karnataka State Universities (Amendment)
Bill, 1980.

MR. SPEAKER.—The Bill is introduced

Financial Business

Discussion and voting of Demands for grants for the year 1980-81

(contd.).

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ (ಬೇಲೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಒಂದೆರಡು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೇ ದೊಡ್ಡದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯವತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಾಲದು. ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಸಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಾಸಿಗೆ ಹೊದಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಚಾಪೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಉದಾಸೀನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಹರಿಜನರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಳುವಂಶಜರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಭಾವನೆ ಬರಲು ಎಡಮಾಡಿ ಕೊಡಬಾರದು ಬೇರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕಂಟೆನಿನ್ಸ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದೇ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಒಗ್ಗುಲಂ ಸೋಪು ಕೂಡ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಪ್‌ಕಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ೫ ರೂಪಾಯಿ ಇತರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥವರು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ಈ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆ ? ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟನ್ನು ಡಿವೈಡಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಪ್ರಕಾರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೧೨೫ ರೂಪಾಯಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ೧೨೫ ರೂಪಾಯಿಯ ವೇಲಿಟಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಡಿವೈಡಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ

ಎಷ್ಟು ಚಾರ್ಜ್ ಬರುತ್ತದೋ ೧೨೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಹಣ ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಾರ್ಡನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ರೀತಿಯಾದ ವ್ಯವಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗಿರುವ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಉಂಟಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಣ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ವಾರ್ಡನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸ್ಟೈನೋಗ್ರಾಫರ್ಸ್‌ಗಳು, ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನರಲ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಎರಡನೆಯದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ಟ್‌ನಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರೆದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅವು ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಂತೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅತ್ಯಾಚಾರ. ಅಕ್ರಮಗಳು ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಏನು ಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಹಾಗೆ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಈ ಜನತೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಸೋಷಿಯಲಿಸಮ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಉದಾಸೀನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂಥ ಮತವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹರಿಜನ ಗುಂಪಿಗೆ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ೧೯೭೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಎಷ್ಟೋ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ, ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜನ್ನು ಏರಿಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನು ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಯಾವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕೇಸುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ವಕೀಲರ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮನ್ ಕಳಿಸಬೇಕಾದರೆ, ವಕೀಲರು ಫೀಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮೊದಲು ೩ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಂ

೮-೧೦ ಸಾರಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರತಿಸಾರಿ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸುವಾಗಲೂ ಈ ಹರಿಜನರು ೧೨-೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಹರಿಜನರು ಏನು ೧೨ ರೂ. ಗಳ ಫೀಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಇವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಹರಿಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೀತಿನೀತಿ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಇರಬಹುದು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಗದ ಜನರ ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರ ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸುಧಾರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಇವರ ಜೀವನಮಟ್ಟವೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸುಧಾರಣೆ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ “ಹರಿಜನರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು” ಎಂಬ ಕಳಂಕವನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶ ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೊದ ಗಿಸಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಛಿ ಲಕ್ಷ ಹರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಕೇವಲ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ; ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಗಲಿ, ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಷೇರನ್ನು ಎತ್ತುವ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನರ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ತೀರಾ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿ ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ೩ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ೩ ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳಿಂದ ಯಾವ ಏದ್ದಿಮೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಹರಿಜನರು ಯಾವುದಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಲದ ಗರಿಷ್ಟ ಮಿತೆ ೩ ಸಾವಿರ ಎಂದು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠವನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿದರು).

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಡತನ ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಗ್ರೇಡ್ ಕಾಲೇಜ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇದೆ. ಇದು ಹರಿಜನರಿಗೋಸ್ಕರ ೧೯೫೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಜನ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಸನದಂಥ ಚಿಕ್ಕ ಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇದೆಯೆಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಉಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಜಾಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಹಿಂದೆ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಹೋಂ ಎಂದು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಂದ

ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯನವರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅದಂತೆಯೇ ಒಂದು ಏಡೆಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಈ ಕಟ್ಟಡದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿವಿಷನ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ವರೊಬ್ಬರು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಆ ಬಿಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆಗ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದವರ ಗಮನ ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬಿಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಹಾ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಏಡೆಡ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರು ಯಾರು? ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದುದು. ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜನ ದೇಶದ ಮುಖಂಡರೂ ಹಾಗೂ ಹರಿಜನ ಮುಖಂಡರುಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಂಥ ಮುಖಂಡರು ಇರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಿಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಏಡೆಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಕಟ್ಟಡ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪ್ರೈಮರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ತಾವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ೫೦ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ. ಇದು ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮೊದಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಜಾರ್ಜಸ್ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಡುವ ೪೦ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಸಾಲುತ್ತದೆಯೇ? ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಲ್ಲಿ ವರ್ಲ್ಡ್ ಫುಡ್ ಆಗ್ನೆಸ್ಟೇಷನ್‌ನಿಂದ ಕೊಡುವಂತಾದ್ದು ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಈ ೪೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ೪೦ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಊಟ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಇದೆಯೇ? ಅದೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿವಿಷನ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಇಂತಹದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಲಕ್ಷಾಂತರ, ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಇವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವರು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇವತ್ತಿನ ಧಾರಣೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಧಾರಣೆ ಇದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೈಂಟಿ ಫಿಕ್ ಆಗಿ ನೋಡಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನೋ ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಊಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಏನು ಬೇಡಿಕೆ ಹಣವನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಏನೇನು ಸಾಲದು, ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೋ ಒಂದು ತತ್ವ ಇದೆ, ಆ ತತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚೆನ್ನಗಿರಿ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಈ ಎರಡು ಖಾತೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ್.— ಇದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಎನ್ನುವುದರ ಬದಲು ಬೇರೆ.....

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.— ತಾವು ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂಬ ಪದ ಕೇಳಿದರೆ ತಮಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ... ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಏನು ಪದ ಬಳಸಬೇಕು, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಂದರೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಥವಾ ಉದ್ಧಾರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ? ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಪದವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ

ನೋಡೋಣ ? ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಂದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಏನು ಎಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಮೂಲತಃ : ದೋಷಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗ ಎಂದರೆ ಯಾರು ? ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದೆ ; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಗೌರವ ರವರ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.....

“extreme social, educational and economic backwardness arising out of the traditional stigma of untouchability”

ಯಾರುಹಿಂದಿನಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಯಾವ ಒಂದು ಜನ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಒಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದರೋ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಇತ್ತು. ೧೪ ಜಾತಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಒಂದೆ ಉಳಿದಿವೆಯೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ೧೪ ಜಾತಿಗಳು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕಳಂಕವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರಲ್ಲ, ಇವರನ್ನು ಹರಿಜನರ ಲಿಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಸೇರಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ೧೪ ಜಾತಿಗಳು ಯಾವುದು ಅಂದರೆ, ಬಂಜಾರ ಕೊರಮ, ಕೊರಚೆ ಬೋವಿ ಹೀಗೆ ೧೪ ಜಾತಿಗಳು ಕೂಡ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕಳಂಕವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಹರಿಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ (ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು).— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವ ಜನಾಂಗಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದವೆಂದು ಸೇರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಅವರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದಾಮಾಶ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಏನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಪಾಪುಲೇಷನ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಇವರ ಪಾಪುಲೇಷನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಂತೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೂಡಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವರಂಗಪ್ಪ —ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು, ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಏನು ೧೯೫೦ ರಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಲ್ಲಾ ಈ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆಫ್ ಪೀಪಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೋ ನಿವೃತ್ತ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಲುಪಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸದೆ ದೇಶಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದ್ದರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—Persons suffering from the stigma of untouchability are alone the untouchables and they are the Scheduled Castes.

೧೧-೩೮ ಎ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—೧೦ ಎಕರೆ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಬಡಕಲು ಹಸುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವು ಬೇಗ ಮೇದು ದಷ್ಟು ಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ೧೦೦ ಬಡಕಲು ಹಸುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ೧೦೦ ಕುರಿ, ೨೫ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂಚೆ ಅವುಗಳೇ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ, ಈಗ ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ೨೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೨೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಜನಾಂಗಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿರತಕ್ಕ ಹರಿದನರು ಸಂಕಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನ ಕಡಿಮೆ ಆದಂತೆಲ್ಲಾ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಭ್ಯಾಸ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆಮಾಡದೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಫುಲ್ಟಿಜರ್‌ಗೆ ರೇಟು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಟನ್ ಫುಲ್ಟಿಜರ್ ಜರಿಗೆ ೭೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲೋ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲೋ ಇರುವ ಸೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಯಿತು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೦ ಕೋಟಿ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೋ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರು ೪೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ ದವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ೫ ಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ವೈದ್ಯಾತ್ಮವೇತನ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಂಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಹದಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವವರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ —ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಇದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಷೇರ್ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಹುಡುಕೋ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಬೇಕು. ಸುಮ್ಮನೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೫ ಪೈಸೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ನಿಮಗಿಂತ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಆಗ ಈ ಜನಗಳು ಹೇಗಿದ್ದರೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸಿನವರಿಗೆ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಹಿಂದಳಿದ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸು ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಏನಿದೆ ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಅರ್ಥ ಹೀನ. ಈ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಎರಡನೆಯದು. ಜಾತೀಯ ಅಸಮಾನತೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಹಂತಗಳು ಇವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳ ಅಂತರ ಅಥವಾ ಜಾತೀಯ ಅಸಮಾನತೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸ್ಲಮ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೧೫ ರಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ ೭ ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವರಿಫೈ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಸಹ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ೯೫ ಮಕ್ಕಳು ದನಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಬಡವನಿಗೆ ೪ ರಿಂದ ಹಿಡಿದು ೧೦-೧೨ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾದ ಹಾಗೆ ಅವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೂಡ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾನೂನು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಇರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣವಾಗಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮದೇನು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಇವರು ಓದಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಪರೇನಾದರೂ ಓದಿಬಿಟ್ಟರೆ ಇವರ ಇತಿಹಾಸ ಮುಗಿಯಿತು. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಓದುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ದನ ಕಾಯುವುದು, ಬೇರೆ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಇದೇ ಕೆಲಸ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಇವರ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಓದಿ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಕೂಡ ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅನುಮಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಪರೇನಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಇರುವುದಾದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ೭ ತಿಂಗಳು ಇರುತ್ತೀರೋ ಒಂದು ವರ್ಷ ಇರುತ್ತೀರೋ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿವಸವಾದರೂ ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸುವಂತಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಲಿಯದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಓದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರು ಏನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅದರಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಓದಿಸುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ವಿಮುಕ್ತರಾಗಬಹುದು, ಆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ಹಾಸ್ಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ ಮೊಯ್ದಿರವರೇ ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಒಂದು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“We are also aware that institutions providing hostel facilities to Scheduled Castes and Scheduled Tribes, both for boys and girls are run by the voluntary agencies. However, their performance and management are unsatisfactory in many cases. We will examine such of those institutions where complaints are received and rectify their deficiencies” ಎಂದು ಇದೆ. ನಾನು ಇನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನಾನು ಈವೊತ್ತು ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಐಟಂ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲಸಿದ ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ಕೆಚ್ಚು ಎಣ್ಣೆ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಇದು ಎಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ? ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಯಾರು ಅಥವಾ ಯಾರನ್ನು ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹಪ್ಪಳ ತಿನ್ನುವವನು ಹೋಗಿ ಕದವನ್ನೇ ತಿನ್ನುವವನು ಬಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ನವರನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ೨-೩ ಜನರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ೩-೪ ಜನರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾದರೂ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಇಂಥಾ ಕೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನಾಗಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ೨-೩ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಟಿಸನ್ಸ್ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿಡಾರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೨-೩ ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೋ ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಏನು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಹರಿಜನರನ್ನು ಸುಟ್ಟರು, ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ರೇಪ್ ಮಾಡಿದರು ಅಂತಾಗಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕಾರಣಗಳೇನು ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಬೆಂಕಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು, ನಿಜ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಈ ಒಂದು ವಿಷ ಏನು ಇದೆ ಇದು ಆಮೇಲೆ ಏಕೆ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಈ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಮೊದಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಈ ಒಂದು ಘರ್ಷಣೆಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಗೊಂದಲವಾಗಲಿ ಯು.ಪಿ. ಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಬಹಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳಗೇನೇ ಇಂತಹ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈವಾಗ ಈ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಏನು ಒಂದು ಆತ್ಮಾಚಾರ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿ

ಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸ ಪೋಲೀಸರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಬಹುತೇಕ ವಾಗಿ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳು ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಈ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನನಗೆ ಬಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆದರೆ ಕನಿಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಸಿಟ್ಟು ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೋಷಗಳು ಇವೆ. ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾವೆ. ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಾಕದೆ ಒಂದು ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಯಾವನು ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಿ ಅವನ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಹಿತ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಮಾನವೀಯತೆಯಲ್ಲ. ನಾನು ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಹಲವಾರು ಸಲ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಹ ಇನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೂ ಲೆವಲ್‌ನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾವರೆಲ್ಲಾ ಏನೇನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಅವರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಮೀಲಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಈ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಮುಖರಾದಂಥಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಹಲ್ಲೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇದರ ಅರಿವು ಆಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಇಂಥಾ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದೇ ವಿನಾ ಪೋಲೀಸರ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಘರ್ಷಣೆ ಆಗಲಿ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮಿಷನರಿ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸಲಹೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಜನ ಮೇಲೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಹಲ್ಲೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಹಲ್ಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನೀರು ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷತಃವಾಗಿ ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತಃ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮೂಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಬಯಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ. ಅವರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಎದ್ದು ಕೂರಿ, ಎದ್ದು ಕೂರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ತರಹ ಅವರ್ಣನೀಯವಾದ ಓಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಠಾರಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಒಂದೊಂದು ಕೇರಿಗೋ ಒಂದೊಂದು ಕಕ್ಕಸ್ಸನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ 2-3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ನೀವು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ನೀಚರ್ ಕಾಲರ್ ಏನು ಇದೆ ಈ ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ ದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಠಾರಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಒಂದೊಂದು ಕೇರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕಕ್ಕಸ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ೫ ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥಾ ಹಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಕಕ್ಕಸ್ಕಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ. ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಮಿಳಾ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರು ಕಡಿಮೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಅವಿವಾಹಿತರು, ಆದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ :— ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಇವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಅಗಿ ಪೈಟಿಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ :— ಅವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಒಂದು ಸೈದಿವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಮಗೂ ಸಹ ಇನ್ನೊಂದು ಸೈಡ್ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರು ನನ್ನ ದಿವಸ ಮಾತಾನಾಡುವಾಗ ನಮಗೆ ಗಂಡಸರ ಮರ್ಸಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಂಗಸರು ತಂದೆಯ ಮೇಲಾಗಲೀ, ಗಂಡನಮೇಲಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಮಗನ ಮೇಲಾಗಲೀ ಡಿಪೆಂಡ್ ಆಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ಯೂರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿಯಾದರೆ 'Women Lib Movement' ಇದೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಇದೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಇದು ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲಿ, ಮೇಲ್ಮಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅಪಲಂಬಿಸಿರುವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಿ ಇದನ್ನೂ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆರಿಸ್ ಮಾಡಿ, ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವಾರು ಸಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ, ಅದು ಕಾರ್ಯಾಗತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಈ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬಹುದು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಮೂರು ತರಹ ಜೀವನಗಳಿವೆ. ಒಂದನೆಯದು, ಒಂದು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಒಂದು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು, ಇಂತಹವರಿಗೆ ಸದಾಚಾರಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದೂ ಉಂಟು. ಎರಡನೆಯದು, ಒಂದು ಗಂಡು, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ತತ್ವದ ಮೇಲೆಯೇ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರಾದರೂ ಸಹ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರನ್ನು ವ್ಯಭಿಚಾರಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೂರನೆಯದು, ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡುವವರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಂತಹವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಅವೇ ಅಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ನಿಷೇಧ ಮಾಡಬೇಕು. ಸದಾಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರೋಗ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದರೂ, ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರೂ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅವರು ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುವಂತೆ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೆ ಇಂತಹ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರಿಗೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದಾಥ ರೋಗಗಳು ಹರಡಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ನಾಗರಿಕರಂತೆ ಬಾಳುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗಾಗಿ ಸ್ಪೆಟ್-ಹೋಂ ಹಾಗೂ ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಂಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜನರು ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ, ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಇವರ ದುಃಖ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ...

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್:—ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾರು ಈ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹವರ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಕೆಲವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿ ಇಂತಹ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್:—ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಿರುವ ದೇಶ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದೆ. ಅದೇ ರಷ್ಯಾ ದೇಶ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಇದು ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ ಕಾರಣ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಠೋರವಾಗಿರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಈ ನಡವಳಿಕೆ ಹೆಂಗಸರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂಬುದು ಮೊದಲು ಹೋಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಕೇರಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಇದರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ನೋವಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವವರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸಿಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಕೋಪ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬರುವುದು ವಿರಳ. ಈ ಒಂದು ದೋಷ ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಆಡಳಿತವಿರುವ ಕಡೆ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಆದರೂ ಇದನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಶಿ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಹನಿಮೂನ್‌ಗೆ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದು ವಿಚಾರಗುವವರೆಗೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಗಂಡ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ, ಹೆಂಡತಿ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ವಿಧವೆಯರನ್ನು ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಧವೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಗಂಡ ಇಲ್ಲದ ತಾಯಿ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕೆಲವು ಸಲ ಒರುವುದುಂಟು. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಸಮಾಜ ನಗಬಹುದು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ, ಅವರು ತಂತಿ ಹಿಡಿದು ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಕೆರೆಗೊ, ಬಾವಿಗೋ ಹಾರಿ ಸಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಫಿಸರ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ 'Unwed mothers are most welcome' ಎನ್ನುವಂತಹ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಂತಹವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನಾದರೂ ತೆರೆಯಬೇಕು.

SRI. H. SHIVAPPA:— You are advocating two philosophies.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್:—ನೆನ್ನೆದಿವಸ ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೇಳಾ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು, ಅವರು ಹೆಂಗಸರಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಾನು ಗಂಡಸರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಗಂಡಸರು ಅಲ್ಲದವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶಿವಪ್ಪ:—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಾಲಿಷ್ ಮಾಡಬೇಕು, ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೇ ಇರುವುದು, ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರೆ ಈ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಅವರು "ಅನ್‌ವೆಡ್ಸ್ ಮದರ್ಸ್ ಆಫ್ ವೆಲ್ ಕಫ್ಸ್"—ಅಂತಹ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? Previous one contradicts the present philosophy. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಆ ಫಿಲಾಸಫಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ವಿಧಾನಸಭೆ "ಅನ್‌ವೆಡ್ಸ್ ಮದರ್ಸ್" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಡವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ....

ಚೇರ್‌ಮನ್:—ನೀವು ಯಾವಟ್ಟು ಕನ್‌ಕ್ಲೂಡ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎನ್ ಕರೇಜ್ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ:—ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಎನ್‌ಕರೇಜ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್:—ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಎನ್‌ಕರೇಜ್ ಬೇಕು? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಶಿವಪ್ಪ:—ನಿಮಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ ಅಂತ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್:—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನೇನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಕೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನ ಏನಿದೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸುಧಾರಣೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಡಾಮ್ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಹಳೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್ (ಜಮಖಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಚೆಲುವರಾಜ್‌ರವರು ಒಂದು ಹೇಯವಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟೇಲರು ಹೇಳಿರುವಂಥ ಈ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ರೀತಿಯದಾದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಚೆಲುವರಾಜ್‌ರವರು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯದಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬಡತನವೇ ಮೂಲಕಾರಣ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—In the morning, Mr. Speaker said that the Minister will commence her reply at 11.30 a.m. Now it is five minutes past twelve. I have my own doubts when the reply commences.

CHAIRMAN.—Unless the members co-operate it is very difficult to carry on the business of this House according to schedule.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—What co-operation you want ?

CHAIRMAN.—Unless every member sticks to the prescribed time limit it will be difficult to regulate the debate. Let us proceed with the debate and immediately after the debate is concluded, the Minister will commence the repl.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎ. ಪತ್ತಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಬಡತನವೇ ಮೂಲಾಧಾರ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಇದು ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದು ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಬಿಡುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ. ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲಿಗೆಲ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಎನ್ನುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟುಕರು ಕುರಿಗಳನ್ನು, ದನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವಂತೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಪೇಟೆಗೆ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಪೇಟೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಂಬೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕಾಣಬಹುದು ಇದು ಅತ್ಯಂತ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅಪಾಯಮಾನಕರವಾದ ಪದ್ಧತಿ. ಯಾವ ತಂದೆಯಿಗೂ, ಯಾವ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಕೂಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ಪ್ರತಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಇಂತಹ ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ? ಇಲ್ಲಿನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಿವೆನ್ಷನ್ ಆಫ್ ದೇವದಾಸಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಕಾಯಿದೆ ಬಾಂಬೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು. ಆ ಕಾಯಿದೆ ಆದದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಈ ಕಾಯಿದೆ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನೂ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಸಪ್ಲೆಷನ್ ಆಫ್ ಇಮ್ಯಾರ್ಟಲ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನಾಗಿ ಬಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಒಂದು ಕೇಸನ್ನೂ ಇದುವರೆಗೆ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೊಡೆಯುವುದು, ಅವರನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅಕ್ಷಮ್ಯ. ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಪೋಲೀಸರು ಕೇವಲ ಡೈರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ ಅಥವಾ ಸಿ.ಪಿ.ಐ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ೧೧ ಮಂದಿ ವಶ್ಚೆಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಈ ತರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರವಾದ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆದರು, ಅಗಾಂಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ೫-೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದಂಡ ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕಸಬಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾರೆ. This is the type how the Suppression of Immoral Traffic Act is going on. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಆಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿರಿ. ಇವತ್ತು ದೇವದಾಸಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಾಪ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ನಾವು ಯಾರೂ ಇರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ನಾವು ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಶಾಸಕರು ೩೨ ಶಾಸಕರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸಕರು ಏಕೆ ಇರಬೇಕು, ಹರಿಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಲುವಾಗಿ ಸದನದಲ್ಲಿ ತರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ದಿನಾ

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅಂಥಾ ನರಕಸದೃಶವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ, We are not doing justice. Much of the SC/ST M.L.As are speaking only about service matters. I don't say that it is a fault, but I say there is a class which requires more attention of this House and also of the Government. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ನಿತ್ಯವಾದಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾಯಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಕೊಡಿ, ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧,೨೪,೩೪,೭೦೦ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಜವಾಹರಿಡಿ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲವಾರು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಯೋಜನೆ ಇದೆ ಎಸ್ ಎನ್.ಪಿ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಈ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ಥಿವಹಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ ಹಣ ೩ ಕೋಟಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇಷ್ಟು ಹಣದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ನಾಟ್ರಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಿಂದ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ದೊರೆಯುವಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಪಾರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್, ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾದಿ ಎಳೆಪುಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಮಿಲ್ಕ್ ಸಲುವಾಗಿ ಟೆಂಡರ್ ಕಾಲಫಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ರೆಕೆಗನೈಸ್ಡ್ ಡೈರಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಡೈರಿಗಳು ಅಂದರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಹಾಲನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಡೈರಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಂಡಿವಿಜುವಲ್ಸ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ನೀರು ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಲನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆ ನೀರು ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಲನ್ನೇ ಬಹುಶಃ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಡಿವಿಜುವಲ್ಸ್ ಯಾರು ನೀರು ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಲನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ನಾನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ, ಹಿಡಿದು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೪ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಇತ್ತು ; ೨೪ ಡಿಗ್ರಿ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಇಷ್ಟು ಡಿಗ್ರಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಶುಗರ್ ಕೇನ್ ಜೂಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು.

ಬಬ್ರು ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶುಗರ್ ಕೇನ್ ಜೂಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ ಪತ್ತಾರ್.—ರೆಸಲ್ಟ್ ಶುಗರ್ ಕೇನ್ ಜೂಸ್ ಎಂದು ಬಂತು.

ಬಬ್ರು ಸದಸ್ಯರು.—ಶುಗರ್ ಕೇನ್ ಜೂಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಹಾಲು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ ಪತ್ತಾರ್.—ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಾಲಿನ ಸಪ್ಲೈಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ರೆಕೆಗನೈಸ್ಡ್ ಡೈರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ಡೈರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟೌನ್ ಮುನಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಆಫೀಸಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವೂ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲ್ಯಾಕ್ಟೊ ಮಿಷಿನ್ ಕೂಡಿ, ಮತ್ತೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಂಥ ಮಿಷನ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಒಂದು ಪ್ರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹಾ ಸೂಚನೆ. ಮತ್ತೆ ಬ್ರೆಡ್ ಕೊಡುವಾಗ ಎರಡು ಸ್ಲೇಸ್ ಬ್ರೆಡ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ೮೦೦ ಗ್ರಾಂ ಬ್ರೆಡ್‌ಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಬೆರೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬ್ರೆಡ್ ೮೦೦ ಗ್ರಾಂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ೪೦೦

ಗ್ರಾಂ. ೫೦೦ ಗ್ರಾಂ, ೬೦೦ ಗ್ರಾಂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೂಕದ ಬ್ರೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬ್ರೆಡ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬ್ರೆಡ್‌ನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಒಂದು ತೂಕದ ಮಿಷಿನ್‌ನ್ನು ಆಯಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಸಲಹಾ ಸೂಚನೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಲ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೧೮ ಕಡೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಎನ್. ಪಿ. ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಬ್ರೆಡ್ ಪೂರೈಕೆ ಸಲುವಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಫೀಸರ್, ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೧೮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಿಂದ ಬ್ರೆಡ್‌ನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಫೈವ್ ಆದಂಥ, ಒಳ್ಳೆಯ ದಾದಂಥ ಬ್ರೆಡ್ ಸಿಗಬೇಕು ಅಂದರೆ ಲೋಕಲ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ೭೯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಎನ್. ಪಿ. ಯೋಜನೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ೩೯ ಟ್ರೈಬಲ್ಸ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಈ ೭೯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಪೈಕಿ ೬೮ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಇನ್ನು ೧೧ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ೧೭ ಟ್ರೈಬಲ್ಸ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೦-೮೧ ರಲ್ಲಿ ೧೦೯ ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ತರವರಿಂದಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಹಾಕಿರಿ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಚೆಕ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ವಾಗಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಐಂ.ಎಲ್.ಎ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಈ ಮೂರು ಜನರ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳೆಯಿಂದ ದಿನಂಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಈ ೩ ಕೋಟಿ ೧೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಅಂಗನ ವಾಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಓ. ನಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾಮ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಬಲಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಅಂಥ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಆದಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ

12-20 P. M.

(SRI H. T. KRISHNAPPA in the chair)

SRI D. DEVARAJA URS.—Sir, I would like to give a clarification which would be helpful for the debate. The clarification is regarding the performance budget of the Directorate of Backward Classes and Minorities. I am sure it comes under the Social Welfare. Here, if you take the first page, statement No.1,(a) Financial requirement Activity Classification, there are six items and in the last item in investment in Backward Class Development Corporation, the revised estimate for 1979-80 is Rs.8-00 lakhs and the budget estimate for the year 1980-81 is Rs. 6-00 lakhs. I am sure it is in terms of lakhs

only and cannot be in terms of Crores. Now we shall come to page 3, statement No. 2. Here there are several heads salaries, rates and taxes, travelling expenses, scholarships *etc.*, in all, the budget estimate comes to Rs. 1718.90 lakhs and the revised estimates come to 903.33 lakhs. The revised estimate is almost half of the budget estimate. The budget estimate being Rs. 1718.90 lakhs and the revised estimate is half of that and that means the performance is half of what has been estimated. Therefore, what have they done this year? The total budget itself is Rs. 991.40 lakhs. Supposing the reimbursements of fee income is Rs. 1200.00 lakhs, the revised budget estimate for 1980-81 is Rs. 300.00 lakhs. Is this the reason for the budget estimate to be reduced from the previous year and secondly why this budget estimate when compared with the revised estimate is a little above half? These are the points.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Mr Speaker Sir, I am the last speaker and to be the last speaker there is one advantage but also to be the last speaker I will have no chance because all points have been already discussed by other hon. members. Sir, when the present Hon., Leader of Opposition was the Chief Minister, the portfolio of the Minister for Social Welfare was tagged to the Cabinet Minister and he was also the Minister for law. But I am of the firm opinion that this important portfolio must always be with the Chief Minister or the Home Minister as has been in the case of Central Government where we will have to give protection. Sir, the Social Welfare Department is a department not merely meant for ladies, and children welfare, conducting remarriages for widows, widower's cleaning the streets, villages *etc.* but this is a department which deals with the SCs/STs. It must be a development department for the SCs/STs. The designation of Director, Social Welfare must be re-designated as the Commissioner for SCs/STs. In fact in 1952, this post was designated as Commissioner. Subsequently, it has become Director. What is the power of the Director? Has he got any special powers? Mr Chairman, could you please tell me?

(MR. SPEAKER in the Chair)

Mr. Speaker Sir, the entire department of Social Welfare must be changed and re-organised. A senior officer of the cadre next to the Chief Secretary alone should be the Commissioner for SCs/STs. He must exercise all powers, like inspection, reservations, *ect.*,

MR. SPEAKER.—He should have a mind to help also.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Yes Sir., He should have devotion, determination. If you take this 1971 census the population of SCs was

38.50 lakhs and that of tribals was 2.31 lakhs. But on account of the Government Order of 1976, the population of SCs has increased by 10 lakhs, i.e., 48.50 lakhs. As Sri V. V. Patthar was asking, while availing of this figure of addition of 10 lakhs I want to know whether the yard-stick applied under the 1935 Government of India Act, that is the stigma of un-touchability, was taken into consideration. That question of course, I am not raising but nevertheless this has increased. The increase must be reflected in all the departments. For instance, I want to bring to the notice of the Chief Minister that the Social Welfare department must be a watch-dog in all the departments, which they are not doing. This department is a mere waste and useless, which does not help the SCs/STs. This is my impression. If you take education in the case of Bangalore University, in Arts, the strength of Scheduled Caste students is only 9%. Our Hon. Minister Sri Y. Ramakrishna, When he was sitting on this side he spoke so much about the improvement and reservation of SCs/STs. Now he is sitting that side and he must continue the same trend and fight with the central Government to get the assistance.

12-30 P.M.

Sir, in the field of Education, the representation for Scheduled Caste students is very low. So far as Bangalore University is concerned the percentage of our students in respect of Arts is 9.2%, Science—it is not mentioned, and Commerce—3% only. If this is the case, how can you expect them to occupy the posts of Manager, Assistant Manager *etc.* in Banks? The Banks have been predominated by one section of the community. You cannot destroy them. But, what is the social Welfare Department doing? The percentage of law graduates studying in Bangalore University is only 5.9%. In Medicine they represent 11 per cent and Engineering only 3.5 per cent. How can you produce more engineers? One day, I feel, entire three crores and fifty lakhs of population of Karnataka must be declared as Backward Community including the Brahmins, Lingayats, Vakkaligas and all others. They can do it, if they agree to destroy the caste system. So long as they believe in caste system, we will demand this. A large part of Ten lakhs of Scheduled Castes, have not got sufficient representation in the educational institutions.

Further sir, I would like to quote the students strength in the University of Agricultural Sciences. The percentage in respect of B.Sc. (Agriculture) is only 14.34, B.F.Sc.—5.19. B.Sc. (Agricultural Marketing and Co-operation)—Nil, M.Sc. (Agrl.)—7.99 *etc. etc.* The increase in the population of Scheduled Castes by 10 lakhs must be

reflected in the representation of these communities in the services and educational institutions. So far as the services are concerned, I can say, the percentage of representation in our State is better. But, if you compare our State with the Centre, it is worst. The percentage of representation in respect of Class-II and III is very less. The Parliamentary Committee on the Welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes observes ;

“All selection boards or recruiting authorities should include among them atleast one Scheduled Caste/ Scheduled Tribe as a Member.”

Just now, the Hon. Chief Minister was saying that he has passed an order in this behalf. But, my point is, who is there to inspect it? There are several Boards, several undertakings, several departments in our State. Some of them have not even framed cadre and recruitment rules. The oldest University of Mysore, even to-day have not framed the cadre and recruitmental rules. Similar is the case with the Karnataka University. What is the good of having a Minister, if he or she is not able to do justice to these poor people? I hold the Government responsible for this. Going a step further, I can say that the society is also responsible. Unless there is a change in the outlook of the society, it may not be possible. I do not know, whether the Social Welfare Department knows about this or not. I have got a small information to pass on to this House. A provision of reservation for Scheduled Castes and Scheduled Tribes has been made by the previous Government even in promotion. That order is not strictly, honestly and scrupulously implemented by this Government and the previous Government too. From the year 1968 to 1978, nearly for one decade, 1,060 Assistant Engineers were promoted to the post of Assistant Executive Engineers and out of which only Thirteen were Scheduled Caste. What was the Department doing? Has the Department, at any time brought this fact to the notice of the Hon. Chief Minister or the Government? The Department must have adequate powers of inspection. There is the Department of Personnel and Administrative Reforms, which one cannot go and verify.

SRI Y. RAMAKRISHNA —Knowing this inadequacy, Special Rules of Recruitment have been framed on 25-4-1980, ordering that Scheduled Castes are to be appointed as Assistant Executive Engineers. But, unfortunately, it was questioned in the court of law and a stay was obtained. I have requested the Advocate General to move for the vacation of this Stay order.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, the Mysore University has not given proper representation to SC students. Out of 60 thousand students in all colleges, there are only 2050 SC students. I request the Government to increase the intake of SC students in all the technical and non-technical institutions. Whether it is possible for the Government is the point which I am not able to understand. The Government must make the department responsible for all these things. They must be asked to protect the interest of SC/STs. As far as the security is concerned, there is no security at all. A scheduled caste lady was molested and another raped and third killed and thrown in the well. What security is there? The department of Social Welfare has not set up a vigilance cell to find out the atrocities committed on these people in Karnataka. Sir, I have got one report. I don't know whether the Government is aware of it. This report consists of the atrocities committed on the SC/ST people right from 1947 to 1979. In this book, about 5000 atrocities committed have been compiled and it was compiled by Sri N. D. Kamble of the Institute of Social and Economic change. He has compiled this information from various sources, mostly from the newspapers—Deccan Herald, Bangalore; Daily Thanthi, Madras; Hindustan Times, Bombay; Indian Express, Ahmadabad, Madras and Bangalore; National Herald, Bombay; Navbharath Times, Bombay; Statesman, Calcutta; Hindu, Madras; and Times of India, Bombay. Most of these atrocities had appeared in the newspapers. He has compiled 4000 cases for the last 30 years. For this purpose, the Social Welfare Department should set up a vigilance cell. Recently one Seshagiriappa was murdered in Kolar District. Whether the Social Welfare Department people visited the place of murder and have they granted them money for rehabilitation?

So far as the Hostels are concerned, I know the Government has got a lot of sympathy for the boys and girls belonging to SC/ST. Sir, some of the aided hostels are being exploited by politicians. I visited some hostels in Mandya. A private man is living by running a hostel. He is living in first floor and the ground floor is given for hostel. He parks his car in one of the rooms meant for hostel boys. The Social Welfare Department people must check all these. Of course there are good aided hostels. There are Government hostels where the buildings are bad without water and latrine facilities. In some of the Government Hostels, there are guest houses, for example in Chitradurga, there is no bathroom and lavatory. Therefore, please let them visit these hostels and try to improve the environmental condition, sanitation. There are hostels, where the boys are sleeping on stone only, no mattress. no pillow,

nothing to cover them. I want to know whether there are any representations to the Director of Social Welfare on the conditions of these hostels. Secondly you must increase the in-take in hostels. The Government has got Tailoring Institutes all over Karnataka; in some places the strength was fixed about 20 years back. Even to-day the same strength continues. You are spending a lot of money for salaries but you have not increased the hostel facilities.

SRI RAMESH KUMAR.—The hon. member has visited Kolar district in connection with hostel facilities. Will you tell us the names of the politicians who are exploiting the aided hostels because the Government has not been able to lay their hands on those people as they belong to ruling party?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I do not know what is fear, it is not in my blood. I entirely agree with what you said. A manager of a hostel has appointed his own relative as the cook of the hostel. It has become a family affair. Ofcourse our former Chief Minister Sri D. Devaraj Urs is broad-minded person. All those politicians who wanted permission to start hostels, were granted the permission and those very people betrayed him now. That is a different matter.

Sir, Education advancement is the first duty of your department and economic development is the second duty. I would like to say that the representation of the SC in the services is less. It must improve the representation in all the departments, in all public sector undertakings. Sri A. B. Jakanur, Hon. Minister for Co-operation has not implemented the reservation order for the last one year in the Apex Bank. There is none in the Apex Bank belonging to SC/ST. I will speak about it when Demands for Co-operation Department comes up.

In respect of service matters and economic matters. I want to suggest to you for your consideration that there are 60,889 candidates, who are graduates, diploma holders, ITI certificate holders, matriculates and non-matriculates, who remain unemployed. Instead of giving them loan for sheep and poultry, I request the Government to train these young boys and girls in all trades and provide them self-employment opportunities and give them loan to start small scale industries so that they can live an honourable life. Sir, I have a lot of appreciation for the Karnataka SC/ST Development Corporation.

It is not a Financial Corporation. It is a development corporation to develop the economy of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes. If the Government gives more money to it, in

turn, the Corporation can give training for all the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes in all the trades, I.T.I., preparing spare-parts etc. Afterwards they can start ancillary industry as they are doing in H.M.T. Watch Factory.

Regarding the Scheduled Caste girls, I say that they are dark complexioned. Here, our Hon. Leader of the Opposition, Hon. Members Sriyaths Basavalingappa, J. H. Patel, K. B. Shivaiah, Michael Fernandes and the Hon. Minister for Social Welfare Smt. Manorama Madhwaraj, have got fair complexion. Some are dark complexioned including myself and Sri Y. Ramakrishna, Hon. Minister for Law and Parliamentary Affairs.

SRI D. DEVARAJ URS.—When compared to the white men, we are all considered to be dark complexioned including myself.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I am trying to make a point i.e., among the black, there are some white. The Government is giving Rs. 2,000 for inter-caste marriage. I suggest that these boys and girls should move freely and select their partners of their own choice. If they select, give them better chances of appointment and money. But how can you make the dark complexion a fair one? A research must be conducted. I was told that if dark complexioned ladies were to apply fair and lovely cream, their complexion will be changed.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೂ ಅತನನ್ನು ನಾವು 'ಶ್ವಾಮಲ ಸೌಂದರ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಸೌಂದರ್ಯವು ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲೆ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಮ್ಯೆಂ ಅಪರೆ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಪ್ಪು ಕಸೂರಿಯಲ್ಲವೇ?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—You must understand my point. Sri Patel said that I look nice. I married 24 years back and now I cannot say that I look nice. What I am trying to say is even if they were to apply fair and lovely cream, it is so costly that they cannot afford to pay. I am, therefore, appealing to our Hon. Minister for Social Welfare, to apply her mind to conduct a research for changing the dark complexion into a fair one. Four 'Cs' are essential. First is Colour, second is Cut, the third is Caste and the fourth is Character. So, let us put these first two requirements. Unless a girl has got good colour and cut, how can there be marriage whether it is inter-caste or whatsoever? Our Hon. Leader of the Opposition was telling that we are all dark but I say, among the dark, there are darker like me and Mr. Ramakrishna.

SRI D. DEVARAJ URS.—I fully agree with him but would like to make one modification. He talked of four 'Cs' namely Colour, Cut, Caste and Character. When there are so many instances of rape and molestation by the caste Hindus against the women folk of the

Scheduled Castes, what is the trick that is involved there? Because they are dark, are these caste Hindus not doing these crimes? When they become attractive for the sake of rape, why are they not attractive for the sake of marriage? Among the four 'Cs' the only one required is Cash. Let us provide cash. The high caste girls favour the Scheduled Caste boys. Why they favour? They favour, because they think that most of them have job security. If a man is given a job, the high caste girls are prepared to marry. The only prevention is their parents otherwise every girl is prepared to marry. The colour also does not come in their way.

"Propagation is carried on in darkness where there is a beauty trick."

This is the famous saying of J. H. Lawrence. It is only the security of life and the social status counts. A man must be economically sound or he must have a guarantee of his job. If this is done, most of these girls are prepared to marry. My point is that our Government should think of encouraging inter-caste marriages by means of giving not merely Rs. 2,000 but by giving them jobs. I would also say that when there are cases of rape, the person who commits rape, must be forced to marry the very lady against whom he has committed that act.

AN HON. MEMBER.—They are not attractive. Nobody will get them married.

SRI D. DEVARAJ URS.—Who says like that? They are in fact more attractive than many.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—But I am suggesting to improve the complexion. I would like to know whether any research has been conducted for this purpose because there is research in every field. Why research should not be conducted in this field also? I entirely agree with our Hon. Leader of the Opposition and there is no doubt about it. It should be thought whether the complexion of the progeny could be improved.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—Do you confine your theory to the Scheduled Caste girls only or it should be applied to the girls of other castes also?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—For all ladies and gents. Those who are married, there is no problem. But those who are not married, for them and for the off springs, this would be helpful. I would like to ask the Hon. Minister whether it would be possible to do so. As the Hon. Leader of the Opposition has put it, the caste system should be abolished. Unless it is done, it is not possible to uplift the Scheduled

Castes. I request the Hon. Minister to go through the Book "Annihilation of Caste System" by Dr. Babasaheb Ambedkar. Some of the Officers might not have seen it. In that book Dr. Ambedkar has suggested so many plans and ways and means to eradicate this caste system. The annihilation of caste system cannot be done simply by sitting, talking and preaching. It must be brought in practice.

1-00 P. M.

I have said about atrocities. There are about 3 to 4 thousand cases of atrocities for the last so many years. In our State either the Police Department or the D.I.G. Civil Rights Cell is not having this information. There were 18 murders from April 1979 to June 1980, among Scheduled Castes. When compared to other States there is some improvement in Karnataka. There is no doubt about it. The Social Welfare Department has not done any help for the families of the victims. The Social Welfare Department is the agency of distributing the Government of India's scholarships and nothing else. They look after the hostels also. I do not know the reasons for these murders.

As the Hon'ble Leader of Opposition has said rape has become common nowadays. I suggest that if any woman is raped, there must be a law to marry her or he should be sent to Jail.

MR. SPEAKER.—If the girl is not willing how can we force her?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—There were about 463 other offences. In the Civil rights cases the witnesses do not come forward because they will have to say against the landlords. I do not know what the Social Welfare Department is doing? They must have powers and the Director of Social Welfare must be redesignated as Commissioner with all powers to inspect all offices including the Chief Secretary's office. The present Government is following the foot-prints of Sri Devaraj Urs, who has done a lot for the upliftment of SCs and STs and other weaker sections of the society.

In Uttar Pradesh, I understand, people cannot go for voting except Scheduled Castes and Scheduled Tribes. India is ruled successively by the people belonging to Uttar Pradesh.

Here, in our State there are 34 reserved constituencies including the Speaker's constituency. I hope in the elections the Speaker would be elected unopposed, because he is a non-party person. In that constituency the Government must have new scheme and spend more money than what they spend for other constituencies. I do not know why do they call it a reserved constituency. I do not want that my constituency should be called a reserved constituency. In Bangarpet,

the majority of people belong to Scheduled Castes and Scheduled Tribes and there are more poor people. The Government has not applied its mind to improve the lot of these poor people. I request the Hon'ble Minister and the Government to do something good to improve the lot of Scheduled Castes and Scheduled Tribes. Thank you Sir.

MR. SPEAKER.—The House stands adjourned and will meet again at 3 P. M. to day.

The House adjourned at 1.05 p. m.

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

(The House reassembled at Three of the Clock).

(MR. SPEAKER in the Chair).

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ (ಅಂಕೋಲ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನನ್ನೆಂದು ದಿವಸದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ಅವರು ತುಂಬಾ ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಉದ್ಧಾರ ಅದರ ಸಮಾಜ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಇದು ನಿಜವಾದಂತ ಸಂಗತಿ. ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು ಮನೆಯ ಆಧಾರಸ್ತಂಭ. ಹೆಣ್ಣಿನಿಂದ ಆ ಮನೆಯ ಭವಿಷ್ಯ ಎಲ್ಲರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ದಕ್ಷ ಮಹಿಳೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಆ ಸಂಸಾರ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು. ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಆದರೆ ಅವನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗ ಬಹುದು, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಸುಶಿಕ್ಷಿತಳಾದರೆ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ಸುಶಿಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ವುಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ೧೮ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಾಯಿ ಉಳ್ಳವರೆಂದರೆ ಅಡ್ಮಿ ಇಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಸೀನಿಯರ್ ಮೆಂಬರ್ ಅಂದರೆ ಅಡ್ಮಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ ಇದ್ದು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇಂತವರು ಇರಬೇಕು. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಬಾರದು ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರಾಂಕ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರು ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವುಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಇಷ್ಟು ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಜೂನಿಯರ್ ಮೆಂಬರ್, ನಾನು ಎದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಗದ್ದಲವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತ ಆಗ ಮಾತನಾಡದೇ ಸಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಮಹಿಳೆ ಕಷ್ಟ. ಹಿಂಸೆ ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಅದು ಇವತ್ತು ನಿನೆಯೆಂದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಹೌದಾ, ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಧಾರವಾಯಿತು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ? ಅದ . ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಹನಿಯರು ಮಾಡಿದಂತಹ ತ್ಯಾಗ ಪ್ರಯತ್ನ, ಅದೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ರಾಜಾರಾಮ್‌ವೋಹನರಾಯ್, ಮದ ತ್ಯಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀ ಲಾರ್ಡ್ ಬೆಂಟಿಂಕ್, ಇವರೆಲ್ಲರ ದಯೆಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಹೆಣ್ಣು

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಗಂಡಸರ ಮಧ್ಯೆ ಓಡಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ನಿಮಗೆ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನರು, ನಾವೂ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯರು, ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನಮಗೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗಂಡಸರನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅದೇ ಗಂಡಸರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುವ ರೀತಿ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ? ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ ರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೇಪೇ ನಡೆದಿಲ್ಲ. (ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಕಡಿಮೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ) ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅಡ್ಡಿದಾರೆ. ಬಹಳ ದುಖಿದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಪ್ರಕರಣ ಆಯಿತು ಅದು ಒಂದೇ ಸಾಕು. ಆ ಹೆಂಗಸರು ಯಾವ ರೀತಿ ನೆರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡಸರು ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರೂ ಆ ರೀತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಂಡಸರು ಕೂಡ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಷ್ಟಾದರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ರೀತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಏದ್ದೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೇಪು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ರೇಪು ಆಗುತ್ತದೆ, ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ರೇಪು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಳಿದಾಸನು ಮಾಡಿರುವಂತಹ ವರ್ಣನೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ವತಿ ಒಮ್ಮೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅವಳ ಸೌಂದರ್ಯದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ ಏನೆಂದರೆ; ಅವಳನ್ನು ಆಗ ನೋಡಿದವರಿಗಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದ್ದಂತ ಸೌಂದರ್ಯವಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ? ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ನೋಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಭಂಗ ಆಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ? ಎಷ್ಟು ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಿತು ? ಏನು ಆಯಿತು ? ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನಾಯಿತು ? ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

SRI AZEEZ SAIR.—Sir, I appeal to the lady member not to use the word 'RAPE'; instead let her use the words 'CRIMINAL ASSAULT'. It appears somewhat bad to use the word 'RAPE' because it does not suit our Indian women. ಆ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ೫೦ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದರೆ ತಮಗೆ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ವಾಸ್ತವಾಂಶವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಅಂತಹ ಕಷ್ಟಪನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಗಂಡಸರು ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆ ಕೇಸು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಸ್ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತನ್ನ ಮಾನಭಂಗವಾಯಿತು, ಯಾವ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ವಕೀಲರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೆ ಹೆಣ್ಣು ನಾಚಿಕೆ ಸ್ವಭಾವ. ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ತರಹ ತನ್ನ ಮಾನಭಂಗವಾಯಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಅಂದರೆ ಆಕೆಗೆ ಉಳಿದದ್ದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ? ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಲಗ್ನವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಕೆಯ ಮುಂದಿನ ಬಾಳಿನ ಗತಿ

ಏನು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದಂತಹ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬರು ಆಫೀಸರ್ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ದವಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಊಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ರಿತಿ ವರ್ಷದ ಮಗಳು, ಮತ್ತು ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ದವಾಖಾನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಂದರೆ ಆಗ ಇನ್ನೂ ರಾತ್ರಿ ೯-೩೦ ಗಂಟೆ ಸಮಯ. ಸಿನಿಮಾ ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಲಾಟೀನ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಹಠಾತ್ ಆಗಿ ಬಂದು ಆ ರಿತಿ ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದವನು ಪತ್ತೇನೇ ಇಲ್ಲ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ಆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಏನು ? ಈ ರೀತಿಯ ಅವಮಾನವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಆಫೀಸರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನು ? ಕಡೆಗೆ ಆ ಆಫೀಸರ್ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಮತ್ತೆ ಆ ಕೇಸು ಏನಾಯಿತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ರೇಪ್ತುಗಳಲ್ಲವೇ ? ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನಿಜವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರು ಇರಬೇಕು, ತುಂಬಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಡಸರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಕೆರಳಿಸುವಂತಹ ವೇಷ ಭೂಷಣ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತುಂಬಾ ವಿಮಿಷ್ಣನಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾಳಿದಾಸನ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕೆಲವರಿಗಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ಬರಬಹುದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. ಐ.ಪಿ.ಸಿ. ೩೭೫ ಏನಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬೇಕೆಂದರೆ with her full consent and voluntary offer ಅಂತ ಆಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು, ನೀರನ್ನು ತರವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಗುವನ್ನೂ ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಬಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಅನೇಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಆ ಮಗು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಜನರು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ನಂತರ ಆ ಕೇಸನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ನಂತರ, ಕೇಸು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತು ಆತನನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಫಿರ್ಯಾದಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ನೋಡಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಕೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ, ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಂತಹ ಗಂಡಸನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಪರಚುತ್ತಾಳೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಚ್ಚುತ್ತಾಳೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾಳೆ ; ಇದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೇಸು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಮಹಿಳಾ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಿಳಾ ಪೊಲೀಸರನ್ನೂ ಇಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ, ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತದೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿಗಳಿಗೆ ಸರಳು, ಹಾಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಹೆದರಿಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಠಿಣ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ, ಖೂನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಯಾರೂ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಕಳ್ಳತನ ಆಗುತ್ತಿರಬಹುದು, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ಈಗ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಹಾಕುವುದು. ಇದು ಸಾಲದು ಯಾರು ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರಿಗೆ ಏನೆಯ ಪಕ್ಷ ೫ ವರ್ಷ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಲೇಬೇಕು. • ರೀತಿ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದರ ಅವಗ ಮೂತ್ರ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೊರಗಡೆ ಓಡಾಡಬಹುದು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬಯಸಿದ್ದ ಏನೆಂದರೆ

ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾಳೋ ಅಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ರಾಮ ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವಿಧಾನಸೌಧದಿಂದ ಶಾಸಕರ ಭವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸಮಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಇದು ಯಾವ ರಾಜ್ಯ? ರಾಮರಾಜ್ಯವೋ ಅಥವಾ ಯಾವ ರಾಮ ರಾಜ್ಯವೋ ಬೇಕರೇಬಲ್ಲ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಷ್ಟ ಈ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಮಾನಭಂಗವಾಗುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಯಾವರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಘಾತವಾಗಿರಬಹುದು ಏನು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರಬಹುದು ಎಂಬುದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸರ ಒಂದು ಮಾತು ನನಗೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ, ದೇವರೇ ನಿನಗೆ ಮಾನವನ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ನೀನು ಶರೀರಧಾರಿಯಾಗಿ ಬಾ ಆದರೇ ನಿನಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯುವುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೇ ಹೆಣ್ಣು ನಕ್ಕಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆ ಚೀಪಿನವಿಡೀ ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕು, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿತ್ವದ ಅಂತ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹೊರವಾಗಿ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಬೇಕು, ಸಮಾಜದ ವಿಚಾರಸರಣಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಛೇರಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಶಿಶು ಮತ್ಸ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡಸರು ಹೆಂಡತನ್ನು ಕುಡಿದು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಬಾಂಬೇನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಹೀಗೇ ಹೆಂಗಸರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಷಯ ಬಂತು. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಿನಹೊತ್ತು ಗಂಡಸರ ಲೀವಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅವರ ದ್ರಸ್ಸೋ ಹ್ಯಾಟೋ, ಒಳ್ಳೆ ಶಾಕು ಲೀವಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಾತ್ರಿ ಆದಮೇಲೆ ನೋಡಬೇಕು ಅವರನ್ನು ಪಶುಗಳ ಹಾಗೆ ಅವರು ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದು ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವರುಗಳ ಕುಡುಕುತನದಿಂದ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಇವರನ್ನೆವಲಂಬಿಸಿದವರ ಗತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಶು ಮತ್ಸ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗುವ ಮಕ್ಕಳ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಕುಡುಕುತನದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಾಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಉದ್ಧಾರ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಸದನದ ಮುಖಾಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಯನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಕೆಲಸ, ಸೇವೆ ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಗತಿಪರದಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಅವೇ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲ್ಮೈ ಮಕ್ಕಳಯರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಸೇವಾ ನಿರತರಾದ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಈ ಸೇವೆಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರಲಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಏನು ಇದೆ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನ ಯಾರಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ಬಿಡಿ. ಹೆಣ್ಣು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಬಾಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸದ್ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಇದ್ದಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಬಿಡಿ. ಇರತಕ್ಕಂತೆದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಒಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಚಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಷ್ಟೆ ಅನಂತರ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು, ಹೊರಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ ಅವರನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಕರೆಮಿರಿ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡಲಿ ಎಂದು ನಾನೆಂದಾಗ ಅವರು, ಅವಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಅವಳು ಒಳಗೇ ಇರಲಿ ಎಂದರು. ಈಗಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ದಾಸೀಯರಂತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಪಶುಗಳಂತೆ

ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಇಲ್ಲವೇ ಅವರಿಗೂ ಹೃದಯವಿಲ್ಲವೆ ಇವರ ನೋವು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ಅವಳ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಇವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳು ಬಂದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರ ರಥವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಈಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ವಂಶದ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ನಿಸ್ಸಾರ್ಥತೆಯಿಂದ ಅರ್ಥನಶಿ ಗಂಡನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಳ ಕೂಡ ಪಶುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಇವಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥತೆ ಎಂಬುದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಣ್ಣು ಎಂದಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಸಂಯಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಗಂಡಸರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವಳನ್ನು ದಾಸಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ನರಕದಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಶು ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನರಳುವ ಶಾಪ ಮುಂದಿನ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಸುಡದಿದ್ದರೆ ನೋಡಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅವಕಾಶ ವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಿಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವಳ ಜೊತೆ ಸಹಕರಿಸಿ. ಹೆಣ್ಣು ಬಾಳಲು ಗಂಡು ಅಗತ್ಯ ಗಂಡು ಬಾಳಲು ಹೆಣ್ಣು ಅಗತ್ಯ. ಹೆಣ್ಣು ಸಹ ಸರಿಮಾನಳು ಅವಳು ದಾಸಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೃದಯನೊಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮಂಥ ಒಬ್ಬಬ್ಬರಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು, ಈ ದಿನ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಒಬ್ಬನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಾಧಾನ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅವಳು ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವನ ಜೊತೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಸಹಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ಗಂಡ ಏನು ತಾನೇ ಮಾಡಿಯಾನು? ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅದೂ ಕೂಡ ವಿಧಾನ ಮತ ರಾಗಿರುವವರು ಸೆಂಟರ್ ಸಾಟಿರಾಡೆ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಶುಕ್ರವಾರದ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದೇ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೋಮವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಫೀಸ್‌ಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ನಾನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯರಾದವರೂ ಸಹಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಏನು ಹಕ್ಕು ಇದೆ? ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗ ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಇದೆ? ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ೫೮ ಇದ್ದರೆ ಗಂಡಸರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ೪೨ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ೬೦ ದಾಟುತ್ತದೆ. ಆಗ ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಆಗುವುದು ಕೊನೆಗೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ದೇಶವನ್ನು ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಐ.ಪಿ.ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲೆಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಹೊರಬಂದು ಓಡಾಡಿದರೆ, ಹೆಂಗಸರೇ ಬನಿದು ಇವಳು ಗಂಡುಬೀರಿ ತರಹಾ ಓಡಾಡುತ್ತಾಳಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಣಾನನಶರ್ವ.—ಮುಂಸಲ್ಮಾನ್ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಘೋಷಾದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಈ ಒಂದು ದೌಜನ್ಯದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಂಸಲ್ಮಾನ್ ಹೆಂಗಸರೂ ಸಹಾ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಭಗಿನಿಯರೇ, ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಅವರು ಇದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಆ ಸಹೋದರಿಯರೂ ಸಹಾ ಈ ಒಂದು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೩-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವಾಗ ಸಪ್ತಪದಿ ಎಂಬ ನಿಯಮವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೈಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ವಚನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. *** ಹೆಣ್ಣು

ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗವೇ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದು ಈಗಲೂ ಅದೇ ಮನೋಭಾವ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾಗಲು ಯಾವರೀತಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಸಿನಿಮಾ, ನಾಟಕಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ನಾನಾರೀತಿಯ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಹೀನವಾನವಾಗಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯುಂಟಾಗಬೇಕು, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೆ, ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಾತ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಓದಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಬಾರಿ ಹೋಟೆಲ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಬಂದುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವವಿಧವಾದ ಧೈಯ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಿನಿಮಾಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈವತ್ತಿನದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಅಡಲ್ಟ್ಸ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರವೆಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರೇ ಬೇರೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಮಹಾಪುರುಷರು ಬಾಳಿ ಬೆಳಗಿದಂಥ ದೇಶ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಅತ್ಯಾಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ನಿಯಂತ್ರಣ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ಯೋಜಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೂ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

*** The word/words are expunged as ordered by the Chair.

ನಾನು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಜನರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿ ಅನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಪ್ಲಾ ನಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಸರಳರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನಳು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿ ಖಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ನಾನು ಗಂಡು ದುಡಿದು ತರುತ್ತೇನೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಿಂದು ಸುಖವಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದೆನಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಗಂಡಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿನಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿಂತೆ ನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಮನೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ ಗಂಡಸಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯಳಾಗಿರುತ್ತೇನೆ, ಆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸಾಲು ವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡ್ ಮೆಂಬರ್‌ಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕೊಮ್ಮೆ ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಈ ವರದಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂಥ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚಾರವೇ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮಂಥ ತಿಳಿದವರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಾಜದ ಅರಿವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾ ಗಬೇಕು? ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾದರೆ ರೇಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ, ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ, ಸಿನಿಮಾ ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಡ್ಸ್ ತೋರಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ Homes for Distresses or Orphans ಎಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದೀರಿ. ಇದು ೧೨ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅನಂತರ ಆ ಮಗು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಫೌಂಡ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಟ್ರೈಬಲ್ ಏರಿಯಾ ಮತ್ತು ಟೌನ್ ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಇದು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಮತ್ತು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದರೂ ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಸದುಪಯೋಗ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕಾಲಿಂದಮೂಲಕ ಬಿಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಒಂದೂವರೆಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಗುವನ್ನು ಬಾಲವಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ

ಅಲ್ಪಿಯಾವಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಕೈತೊಳೆದು ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪೂರಂಭಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸರೂ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಗಂಡನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಶ್ರೀಮತಿ ಡಿ. ವೆಂಕಟಮ್ಮ, ಶ್ರೀಮತಿ ವಿ. ಸುಶೀಲ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಊರಿನ ಹೆಸರೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಹೆಂಗಸರು ಯಾವಂತಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಗಂಡಸರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಗಂಡಸರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಅವರ ಹೆಂಗಸರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಮ್ಮಂಥ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅವರ ಮದುವೆಯಾಗದಿರುವವರು ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮತಿ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮರವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರ ಕಡಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ತುಡಿದು, ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹೊಸಕಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಶರ್ಮರವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ, ಮತ್ತು ಇವತ್ತೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದೆ, ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಅಂಥವರನ್ನು ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಗಮನ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ರೂರ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ದುಷ್ಟಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವಾಗ ಈ ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನು ಅವರ ಕೆಲಸದಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ? ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಬಲ ಬೇಕು, ಜನರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದು ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ತಾಯಿ, ಯಾದವಳು ತನ್ನ ಮಗಳು ದೇವದಾಸಿಯಾಗಬಾರದು, ಆಕೆ ಲಗ್ನವಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಪಡುವಾಗ ಅವಳ ಮಗಳು ನಾನು ದೇವದಾಸಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ತಾಯಿಯ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮನೆ ಮನೆಗೂ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಮನುಷ್ಯಳು, ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಹೀಗೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆಯೇ ? ಹೀಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಅಷ್ಟನಾದವನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಾಗ ಅಷ್ಟ ನೀನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತೀ ಎಂದು ಮಗು ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಣಗೌಡ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸದಸ್ಯರ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೧೦-೧೦ ಜನ ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಐ.ಪಿ.ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—೧೦-೧೦ ಜನ ಏತಕ್ಕೆ ೧೦೦ ಜನರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ತರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ನೀವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿ ಸದನದ ಕಾಲವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕುರಿ ಕಡಿದು ಮೂರಿ ಜಾತೃ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅದು ತಪ್ಪಿದೆ, ಕಾರಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆಬಂದ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಇದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಚು ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಕಾರಣ ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಂತೆ, ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಅದು ಇವತ್ತು ಇದೆಯೇ ? ಈಗ ನಾನು ಏನು ಕ್ಲೀಣಿಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಇದ್ದೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಹರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಏನೋ ಒಂದು ಕೆಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ಮನೋಭಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು, ಅವತ್ತು ನಾವು ಅವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಇದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬರಬಾರದು ? ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅವೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀಗ್ರೋ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಜಾನ್ಸನ್ ಅವನ ಮಗಳು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅವನ ಪದವಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಆ ದೇಶ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ, ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹದ ವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಈ ರೀತಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ದೂರ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಏನು ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ? ಅದು ನಮಗೆ ಶೋಭೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಈಗ ಹೋಗಿದೆ ಆದೇ ರೀತಿ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನು ಈ ದೇವದಾಸಿ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ ಅದು ಕೂಡ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಮಾಜದಿಂದ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತಿರು ವವರು ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಈ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಇವತ್ತಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಅದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಶರಶ್ವಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿಯವರು ಹಿಂದೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಸರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡ ರೀತಿ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಯೋಚನೆ ಬರುತ್ತದೆ ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಯವರು, ರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗಂಡಸರು ಕೂಡ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಏಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಅದಾದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಾವು ಮೊದಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡದು ಅಷ್ಟೇ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವುದು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾರ್ವೆ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು 'Doll's house' ಎಂಬ ನಾಟಕವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕಾಯಿಲೆ ಯಾದಾಗ ಗಂಡನನ್ನು ಕೇಳದೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಔಷಧ ತಂದು ಅವನ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಆದರೆ ಅವನು ಗುಣವಾದ ಮೇಲೆ ಅವಳು ಸಾಲ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವಳನ್ನು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳದೆ ಏತಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಇದೆ. ಹೇವನ್ನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಯಿಲೆ ಗುಣ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪೇ, ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು

ಗಂಡಂದಿರು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೊಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಾಟಕಗಳು ಸಮಾಜದ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಸಬೇಕು, ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಗೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಆ ನಾಟಕದ ಜ್ಞಾಪಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಂದೆತಹ ಪಾನ ನೀರೋಧ ವನ್ನು ಅದರ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕವನ್ನು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ತಿರುಗಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಪಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ತೊಳೆಯುವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಗಂಡನ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಬಯಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Doll's house ನಾಟಕ ವಿದೇಶಿಯರ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿದೆ, ಇನ್ನಾವ ನಾಟಕ ನಮ್ಮ ಜನರ ಕಣ್ಣು ತೆಗೆಯ ಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ (ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ೮೦-೮೧ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ವರದಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ೮೦-೮೧ ಹಾಗೂ ೮೧-೮೨ರ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಅಭಿಮಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಸಂಯೋಗದಿಂದ, ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಸಾರಿ ಮೂರು ಖಾತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಬಹುಶಃ ಕಳೆದ ಸಾರಿ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಿಸುವಾಗ, ಬರೀ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಒಂದು ಸುಸಂವರ್ಧ ಬಂದಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗ ಏನು ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನನಗಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿ ಉಂಟು, ಕಾರಣ ನಾನು ಕೂಡಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಂದವಳು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ.

೪.೦೦. ಪಿ. ಎಂ.

ಯೋಗ್ಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಗಂಟಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹರಿಜನರ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೋನಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿ

ಸಿದ್ದುರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ೫೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ೨೨೮ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ೧೦೦ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಾಗುವುದು. ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೈತರು ಆದಷ್ಟು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೌಡಯ್ಯನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಎಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅವು ನಿಜವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದನೇ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಬ್‌ಡಿವಿಷನ್ನಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ೪೭ ಡಿವಿಷನ್ನಿಗೆ ೪೭ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ೨೫ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಹರಿಜನ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ರಿಜರ್ವ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಡಿಷನಲ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ನನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ೨೭ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ೫೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ೫-೬ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರ ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೂಳೆ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ನಾವು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಮಂದಿಗೆ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಚಾಲನೆ, ೨೫೦ ಮಂದಿಗೆ ಕಾರು ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ತರಬೇತಿ, ೫೦ ಜನಗಳಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸೈನಿಕ್ ಗ್ರಾಫರ್ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೈನಿಕ್‌ಗ್ರಾಫರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕಂಪವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರ್ಷ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಮತ್ತೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ನಾವು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹರಿಜನರಿಗಿಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರಿಕ್ಷಾ ನಡೆಸುವ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಇಟ್ಟು, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು

ಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಗಳ ವಿಳಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಉದ್ಧಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಸಾಲದ ಮುಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹಣದ ಪ್ರಾವಿಜನ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೯೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೊದಲು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ನಾವು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾರ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ೩ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ಭಾಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾರೊ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಉಪಜಾತಿಗಳು ಇವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬೇದಭಾವ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮುಂದುವರಿದ ಜಾತಿಯವರು ಊಟಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೊರಗ ಎನ್ನುವ ಜಾತಿಯವರು ಬಹಳ ನಿಕ್ಕಪ್ಪರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಹರಿಜನ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಕೊರಗರನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಕಾನೂನು ತಂದು ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ತಂದು ಈ ಸಮಾಜದ ಪಿಡಗನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ನಿಕ್ಕಪ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹರಿಜನರೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ.

ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಯಗಂಧರ್ವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಲ್ ಉಂಟು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒಂದು ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಪಿ. ಮತ್ತು ಡಿವೈಎಸ್.ಪಿ. ಅವರೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೋಮ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಏನಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಂಟು.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜದ ಇತರೇ ಕೆಲವರನ್ನು ಈ ಎಸ್.ಸಿ.ಲಿಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಡಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಠಾ ಬಂಜಾರ ಮತ್ತು ಲಂಬಾಣಿ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಈ ಪೆಡ್ಸ್ಟಾಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವವರು ನಾವೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನರೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸೆರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಸೆರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತಂದು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಜನರನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ಹರಿಜನರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ಬಂದ ಆರ್ಡಿನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಪೆಡ್ಸ್ಟಾಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ ಜಾತಿಯ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಏನು ಬೇರೆ ಎನ್ನ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಆ ಆರ್ಡರ್ ಏನು ಇದೆ ಅನುವುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಓದಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಏನು ಒಂದು ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್.—ನೀವು ಆ ಆರ್ಡರನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ನಾವು ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

SMT. MANORAMA MADHWARAJ.—The subject matter is as under.—

“SUB.—Equivalent names and names of synonymous sub-castes, tribes of existing Scheduled Castes and Scheduled Tribes in Karnataka State-regarding clarification
Karnataka Government letter No. SWL/285/SAD/78 dtd. 20-12-1978”.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ. ಈ ಪೆಡ್ಸ್ಟಾಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿ ಜನ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನ ಕಲಂ 341ರ ಪ್ರಕಾರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡದ ಹೊರತು ನಾವು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಈರೀತಿ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪುಂಡ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಈರೀತಿ ಇದೆ.

“341 1) The President (may with respect to any State (or Union territory), and where it is a State ***after consultation with the Governor***thereof) by public notification, specify the castes, races or tribes or parts of or groups within castes, races or tribes which shall for the purposes of this Constitution be deemed to be Scheduled Castes in relation to that State (or Union territory, as the case may be).

(2) Parliament may by law include in or exclude from the list of Scheduled Castes specified in a notification issued under clause (1) any caste, race or tribe or part of or group within any caste, race or tribe, but save as aforesaid a notification issued under the said clause shall not be varied by any subsequent notification”. ಅಂತ ಇದೆ

೧೯೫೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸುಪ್ರೀಂಕೋರ್ಟಿನವರು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಕೇಷನ್ ಕೂಡ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆ ನೋಟೀಕೇಷನ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ೩೪೧ (೨)ನೇ ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಉಂಟು. ಈ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಒಂದು ಪುತ್ರೆ ಏನಂದರೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇದು ಬಂತು. ಅವಾಗ ನಾವು ನೋಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ತಿರುಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದಾದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ, ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ, ನಿಮಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ; ಅವಾಗ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ ದಯಮಾಡಿ ಪುನಃ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳನ್ನೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದಿರಿ, ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಲಿ. ಈವಾಗ ಅವರನ್ನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಯಂತ್ರ ಯಾಂತ್ರಿಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತು, ನನಗೂ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳುಹಿಸದೇ ಮಾಡುವುದೂ ಉಂಟು.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—I dont want to enter into argument. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಅನ್ನುವ ಸುದ್ದಿ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ತಾವು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ತಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಇತ್ತ ಕಡೆ ತೋರಿಸುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವಾಗ ನೀವು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? Whether this state is competent to include name? ಅಂತ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು synonymous name ಇದೆ ಅನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಪಾಯಿಂಟ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ತಾವು ಇದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದಾಗ ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ಬಂತು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆಯೂ ಬಂತು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜಾತಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾವೆ ಆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸವಲತ್ತುಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಅವರ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಥಾವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೫೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ಸ್ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳು ಇದ್ದಾವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದದ್ದು. ತಾವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಇಷ್ಟೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.....

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬಹುದೇ ?

SRI AZEEZ SAIT.—Sir, there is a ruling on this, I want to bring to the notice of this House the ruling given by Late Sri Baliga.....

ಚೇರ್‌ಮನ್.—ತಾವು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಸೀಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಆಗಬಹುದು. ನನ್ನ ಸೀಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತುಪ್ಪ ತಿಂದವರು ಇವರು, ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಿರುವುದು ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಟಿರುವುದು ತಾ|| ೨೭-೩-೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಆಗಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದು. ನೀವು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ಸ್ ಹಾದೋ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ?

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈಗ ಕಾಂಟ್ರಿವರ್ಸಿ ನಡೆದಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದಾಗ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರೇ ಮಾಡಿರಲಿ, ಅದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪೇ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಕೆಲವು ಜಾತಿಯ ಜನರು ತಾವು ಹರಿಜನರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಜಾತಿಯವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾವು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಚಿಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ, ಏತಕ್ಕೆ ? ಇದು ಸರಿಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವೇ ಆಗಲೀ, ಆವರೇ ಆಗಲೀ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಸಥೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾ|| ೨೭-೩-೧೯೮೦ರಂದು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪ್ರಿಯಾಂಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಹಳ ಪುಖ್ಯವಾದುದು.—

“The Government of Karnataka have been receiving representations from members belonging to certain castes and tribes saying that they belong to the same caste or tribe as entered in the list of Scheduled Castes and Scheduled Tribes contained in the Presidential order issued under Articles 341 and 342 of the Constitution and are entitled to the benefits available to such castes and tribes. On considering these representations, the Government of Karnataka requested the Government of India to approve in certain cases the equivalent names synonyms of the corresponding

Scheduled Castes Scheduled Tribes in Karnataka State as per the aforesaid list of Scheduled Castes and Tribes. The Government of India have accorded their approval to some of such castes and tribes to be treated as equivalent name or name of Synonyms and sub-caste/tribe of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes as entered in the list of Scheduled Castes and Scheduled Tribes contained in the Presidential Order. ”

ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹುಕುಂ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಈ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬ ವಾದಕ್ಕೆ ಈಗ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಆಗಲೇ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಪಾಲಿಮೆಂಟಿಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದು. ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಕೆಲವೊಂದು ಜಾತಿಗಳ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಲು ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಈ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಆತಂಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರು, ಈ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸಿ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಆಕಾಶ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಏನೂ ಕಳಚಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನೀಕೃತ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಊಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆಯಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನನ್ನು ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸಲ ಕೇವಲ ೧೫ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಕಾರಣ ದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇ ಆದಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುವಂತಹ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿಂದ ೨೫೦ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವರ ಪೈಕಿ ತಾವು ಈಗ ೩೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೂಳಿದ ೨೨೦ ಹುಡುಗರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್

ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಈಗ ಮಂಚ್ಚಿರುವಂತಹ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸೇವಾ ಸಂಘದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಡಿ. ಸಿ. ಅವರು ಪ್ರಮೋದ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು.

೪-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಆ ಸಂಘವನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ಯಾರು ? ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರಾರು ಇದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸೇವಾ ಸಂಘದವರು ನಮಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಪ್ಪ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಡ್ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ವಿನೇನುವವರಗಳು ಇವೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿ. ಅವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಆ ಸಂಘವನ್ನು ಯಾರು ಈಗ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಏನೆಂದರೆ ಈ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ದೊರಕಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತು ಏನಿದೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ದೊರಕುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮುಖಂಡರುಗಳೇ ಅವರ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ದೊಡ್ಡ ಮೀನು ಸಣ್ಣ ಮೀನನ್ನು ನುಂಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಉಂಟು. ಅಂತಹ ಜನಗಳು ಈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂಥ ಸವಲತ್ತುನ್ನು ಅವರು ಸೂರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುನ್ನು ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ಊಟವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಉತ್ತರದಿಂದ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಂಜೆ ೨ ರಾಗಮದ್ದೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಸುಜೆಗೆ ಕಾಫಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಖಾಲಿರುವಾಗ ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರವೂ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್‌ಕುಮಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—What I suggest is, let the Minister complete her reply. Then I will call you.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚೌಡಯ್ಯನವರು, ಹಿಂದೆ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದಂಥ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಇದ್ದರು, ಅವರನ್ನು ಈಗ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ದೇಶಕರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸತ್ಯಹರಿಕ್ಷಂದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಟ್ಟವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯರಿದ್ದಾರೆ, ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ವಿಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸಕ್ಕೆ ೫೦ ಪೈಸೆಯಂತೆ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಸಾಬೂನು ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರರ ರೂಲಿಂಗ್ ಸಹ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸೀಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಇದೇರಿತೆ ನನ್ನ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯನವರು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದರು. ನಾನು ಆ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಆಗ ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರವರು ನನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಸೀಟಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಆಗ ಹೇಳಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಆಲಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಅವರ ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಕೇಡನ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇಲ್ಲಿ ರಾಮಪ್ಪ, ರಾಮಯ್ಯ, ರಾಮಣ್ಣ ಎನ್ನುವವರು ಬಹಳ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವನು ನಾನೊಬ್ಬನೇ, wherever I sit, I will be identified ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಒಪ್ಪಿ, he said in his order that he can speak from there. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಬಿಡುವುದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರವರು ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I will examine and let you know.

ಶ್ರೀ ಯು. ಬಿ. ಬೋರ್ಕರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ನನಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋರ್ಕರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವನು ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೆಸರಿನವರು ಬೇರೆಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

SRI C. M. ARMUGHAM.—Sir, my submission is that our hon. members may kindly be permitted to seek clarifications.

MR. SPEAKER.—If any members wants clarification certainly I will permit and call him.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಈ ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೧೨ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ೧೮ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಅದನ್ನು ೧೨ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೧೮ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ೧೮ ವರ್ಷ ಆದತಕ್ಷಣ ಅನಾಥಾಲಯದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರ ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಸಾಗಬೇಕು? ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್‌ರವರು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಹ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ವಿಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ ಅಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥ ಹಣ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ೫೦ ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೇರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳು ೩ ವರ್ಷದಿಂದ ೫ ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು, ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸಾಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನುಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಅಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್‌ವಿಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಅದೇ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸುತ್ತಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರು ಸಹಕರಿಸಿ, ಎಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದರೂ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ, ನಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ೪ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಅಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೀವೆಲ್ಲಾ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಕಾರವೂ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ದುಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಪ್ಪೆ ನೀರನ್ನು ನುಂಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿಮ್ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲವೂ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ತಾವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೈ ಲೆವೆಲ್ ಕಮಿಟಿ ಕಾನನ್ಸ್‌ಪಿಟ್ವಿಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ, ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾರಾಜೇಂದ್ರನ್, ಸಿ.ಎಂ. ಆರ್ಮುಗಂ. ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ, ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ, ಎಲ್.ಬಿ. ಹಾವನೂರ್, ಬಿ.ವಿ. ಕೆಕ್ಕಲಾಯ, ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ, ಪ್ರಭಾಕರ್ ತೇಲ್ಕರ್, ಬೈಸಿಯಸ್ ಡಿಸೋಜ, ಹಾಜಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಸತ್ತಾರ್ ಸೇಠ್ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇವರು ೪ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮೀಟಿಂಗ್‌ತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. Class-I SC/ST both 28.5%; Class-II SC 11.5%. ST 7.6%; Class-III ST 34.7%, SC 1.8%. Class-IV (SC/ST both) 54%. ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಘರ್ಷಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಕುಮಾರಿ ಪ್ರಮೀಲಕವರಂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯ ಕಡೆ ಅದಷ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕರುಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ತಾಯಿ ಕರಣೆಯೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿಯವರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ

ದ್ವಾರಿ. ವಿಧ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯು ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಲೋನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ೪೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸಾಧಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ೪೦೭೮ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ೬೦ ಮತ್ತು ೨೦ ಲಕ್ಷ, ಒಟ್ಟು ೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ೧೯೮೦-೮೧ರಲ್ಲಿ ೧೦,೦೦೦ ಫ್ಯಾಮಿ ಲೀಸ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ರಿಕವರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಡಿ.ಐ.ಆರ್. ನಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಡಜನರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಸ್ಸು ಇರುತ್ತದೆ, ತಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಹೋಗಿ ಈ ಒಂದು ಸವಲತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದಂಥ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ; ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಹಾಳೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಸದುದ್ದೇಶ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ದುರ್ಬೋಧನೆ ಮಾಡದೆ, ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು, ತಮ್ಮಂಥ ಶಾಸಕರುಗಳು ಏನಿದ್ದೀರಿ ತಾವು ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ, ಟ್ರಿಕೇಡ್‌ಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೭ ಹರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮಗಳಿವೆ. ಹರಿಜನರನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ ಫಸ್ಟ್ ವಿಕೆನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಮಿನಾರ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ, ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಆ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಉಂಟು. ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಬಹಳ ದಕ್ಷರ, ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ. ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಚಿಂತನೆ ಇದೆ, ಕಳಕಳ ಇದೆ, ನಮಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಳಕಳ, ಚಿಂತನೆ ಉಂಟು. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರೀ ೧೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಹಣವೂ ಇದೆ. ಇದರ ವಿವರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ಟೇಷಲ್ ಕಾಂಪೌನೇಟ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ೨೮ ಕೋಟಿ, ಟ್ರೈಬಲ್ ಸರ್ವೆ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ೪ ೪೫ ಕೋಟಿ, ಲೋಕಲ್ ಬಾಡೀಸ್ ೪ ೪೫ ಕೋಟಿ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ೫೪ ಕೋಟಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ೫೦.೪೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ೧ ಕೋಟಿ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೇಂದ್ರದ ಸೆರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷಣಯ್ಯನವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಟ್ರೈಪಲ್ ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೈನೇಗ್ರಾಫಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಏನೂ ಹೆಲ್ಪ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ, ಟ್ರೈಪಲ್ ಟಿಂಗ್‌ನವರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸ್ಟೈನೇಗ್ರಾಫಿ ಯವರಿಗೆ ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗೆ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ಮಧ್ಯ ಕ್ರಮ ಉಂಟು. ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹಾಸನದ ಎ.ಕೆ. ಹಾಸಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಬೇರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಮೇಯದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಾಗ ಕೊಡುವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಅಷ್ಟು ಉರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಹಾಳುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಫ಼ಸ್ತ್ ಗ್ರೇಡ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ನಮಗೆ ಉಂಟು.

ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳು ಬಹುಶಃ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಸಾಕು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರೆತಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರವೀಳಾರವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅವರು ಅಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಇವತ್ತಿಗೇ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಂಥವರು ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಆರ್ಟಿಕ್ ಮಾಡಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬ್ಲಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಪಾಪ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಜೀವನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಷ್ಟವೇನೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಇರಲಿ ಮತ್ತೆ ಆಕೆ ತಂಬಾ ಸ್ಪಿರಿಟ್‌ಟಡ್ ಲೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಈ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ, ಅವರಿಗಿಂತಕ್ಕೆ ಕೆಳಕೆಳ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಯಾವುದನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪಿಡುಗನ್ನು ಯಾವುದೇ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದು ಇಲ್ಲದೇನೇ ಸುಮ್ಮನುಮುನಿ ಗಂಡಸರು, ಗಂಡಸರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಪಾಪ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಗಂಡಸರು ಗಂಡಸರು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೈಯುವುದು ಅದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ, ಅದು ನಾವು ಇಷ್ಟು ಗಂಡಸರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ...

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ತಮ್ಮ ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಅಂತ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಅಷ್ಟೇನೇ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಗಂಡಸರು ಎಂದು ಕೆಲವೊಂದು ಗುರುಗರವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ವಿ. ನಾಯಕ್.—* * *

SRI A. LAKSHMISAGAR.—This is un-fair. You should be ashamed.

SRI S. R. BOMMAI.—That should be expunged.

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಅನುಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. (ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು)

MR. SPEAKER.—I am going to remove it from the records. ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ತೂಕ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

* * * As ordered by the Chair the words are expunged.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಾಧ್ವ ರಾಜ್.—ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಫಾರ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ವೆಲ್ ಫೇರ್ ಅಂತ ಉಂಟು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯನೀಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಿತಿಯವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಹೆಂಗಸರು ಜಗಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನನಗೆ ತಲೆ ನೋವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ನಾನು ಒಹುತಃ ೧೯೭೪ ರಿಂದ ಇದೇ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಗಳವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ನಾನು ಮಹಿಳೆಯರಿ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಯಾರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆಮನೆಗೂ ಸುಗ್ಗಿ ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರಾಗುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಯೋಗ ನಮ್ಮ ಗಂಡ ಕಂಪೆನಿಲ್ಲದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಗಂಡ ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ, ಹೊರಗಡೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆಗ ನಾನು ೭೦ ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು, ಬರದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ತರಬೇಕೇ? ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರು, ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮಾರವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ, ಆ ರೀತಿ ಬಾರದೇ ಇರುವುದು ಯಾರ ತಪ್ಪು? ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡಸರು, ಗಂಡಸರು ಎಂದು ಸಮ್ಮುಸುಮ್ಮನೇ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎರಡೂ ಕೈ ಕೂಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ವತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಿನ್ಸ್ಟರ್‌ನನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗಂಡಸರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು, ಬರೀ ಗಂಡಸರ ಸಮಾಜವನ್ನು ದೂರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆವೇನು? ಒಂದು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಇಬ್ಬರ ಸಹಕಾರವೂ ಆಗತಕ್ಕ ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಸಮ್ಮುಸುಮ್ಮನೇ ಗಂಡಸರ ಸಮಾಜ, ಎಂದು ದೂಷಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ದುಡಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಸಮ್ಮುನೇ ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಉಂಟು, ಮಾತನಾಡುವ ಚಪಲ ಉಂಟು ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇಂಥಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಏನೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಮೀರಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯವೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಒಂದು ಮೇರೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಬಾರದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಗೌರವವನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಗಂಡಸರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ನೊಂದಿದೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಗಂಡಸರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈರತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅವರು ಎದು ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಬಂದರೆ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಎತ್ತಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಫಾರ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರೇ ಕೆಲವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಾರ್ಡನ್‌ರವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೋಡಮ್ಮ ನಾಳೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಟ್ಸ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಇರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದದ್ದು. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಇರಿ, ಈಗ

ಅವರನ್ನು ಧಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಮೇಲೆ ೩-೪ ದಿವಸ ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿಯ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಪಾದನೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಜಯಶೀಲ್ ಎನ್ನುವವರೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅರೋಪಣೆಯನ್ನು ಹೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಲಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ ಉಳ್ಳವರು ನಾನು, ಅವರು ನನಗೇನು ಸಂಭಂಧಿಕರಲ್ಲ, ನನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲ, ನನ್ನ ಮಗನಲ್ಲ, ಅವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಪ್‌ಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಟ್ಟು ಸಾರಿ ಸರ್‌ಪರ್‌ಜ್ ವಿಜಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮಂಡ್ಯಾ, ಮೈಸೂರು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ನಾನು ಊಟ ಕೊಡುವಂಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋದಾಗ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದೆಯೇ ? ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ; ಯಾರೂ ಸಹ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕುರುಡರು, ಕಿವುಡರ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅಂಥಾ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮನುಷ್ಯ ಮನವೀಯತೆ ಉಳ್ಳವರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಕುರುಡರಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಅಂಥಾ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಯಾರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾ ಪ್ರಮೆಯುಳ್ಳಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

೫-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿಧ್ಯಾವಂತರು, ಪರಿಣಿತರು ಆದ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ ; ಅಂಥವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಾಖಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಸಭೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಾದರೆ ನಗರಸಭೆಯವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕು|| ಪ್ರಮೀಳರವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಮದುವೆ ಖರ್ಚಿಗೆಂದು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವಲ್ಲದೆ, ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫಿಕ್ಸ್‌ಡ್ ಡಿಫಾಜಿಟ್ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಗೆ ಏನು ಖರ್ಚಿಲ್ಲವೆ ? ಅವರು ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಅರ್ಮಗಂ.—ಆ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೇನೋ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಆದರೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಾಂವಿಷನ್ ಅನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಪೊನ್ನಮ್ಮ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೂ|| ಪ್ರಮೀಳ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಅದನ್ನು ವಿಜಲೆನ್ಸ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ; ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಸುಶೀಲ ಚಲ್ಲರಾಜ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಲ್ಲ ಅವರಿಗಿರುವ ವಿದ್ಯೆಯ ಅಭಾವವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ಶಾಸನ ತಂದು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಚಲ್ಲರಾಜ್‌ರವರು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಆದರೆ ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚಲ್ಲರಾಜ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳಿದ್ದರೇ ಮಕ್ಕಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ; ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಂದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮನೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇವೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಯೇ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರು ಹಾಗೂ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೇಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಆಶಾಸನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ; ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಜನರಿಗೂ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಕ್ಕಸುಗಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೇನು ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ; ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಕ್ಕಸು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳ ಬಳಿ ಸಹ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗೊನ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೆ ಓಪನ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಒಳಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮದು ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟೊಂದು ನವೀನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ — ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಕ್ಕಸುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಡ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕಕ್ಕಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಲು ಆಯಾಯ ಪ್ರದೇಶದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಿನು ನೀವು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಉಂಟು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾಳೆ ದಿವಸ ತಾವೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಕಕ್ಕಸು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಗಬ್ಬು ವಾಸನೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀವು ದೂರ

ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ನಾವು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಪತ್ತಾರರವರು ಸಹ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ದೇವದಾಸಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರೊಬ್ಬರೇ ಏಕೆ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಲೀ, ಬಡತನವಾಗಲೀ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ; ಅದು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಿ. ಪತ್ತಾರ್.—ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಹರಿಜನರು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವೇಲೆ ಕೇಳಿ, ನಾನು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ವನ್ನು ತಂದೂ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪುನರ್ವಸತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಎಸ್. ಎಂ. ಪಿ. ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ೩ ಕೋಟಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯ ವರ್ತಿಗಳು ಲಪಟಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಾಲು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಲು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೭ ಗಂಟೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ೭ ಗಂಟೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಕಾಫಿ, ಟೀ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಇದರ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ದಿವಸ ಇಟ್ಟು ರೂ ಏನೂ ಆಗದಂತೆ ಇರುವ ಉತ್ತಮ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡ್ನೋ ಬೇಕು ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೂ, ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ ಬೇಕರಿಯವರ ಜೊತೆ ಪಾಮೀಲಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಹಣ ಸ್ವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೂರುಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ.ಗಳಿಗೆ ಗಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಉಂಟು. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿ.ಡಿ.ಪಿ.ಒ.ಗಳಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಟೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇಮಿಸುತ್ತೇವೆಯೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ೧೯೭೯-೮೦ರ ಬಜೆಟ್ ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟಿಂಗೂ ರಿಪ್ಲೆಸ್ ಎಸ್ಸಿ.ಮೇಟಿಂಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ೧೯೭೯ರ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ತಗಲುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಇರುಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸರಂಡರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದೇ ಬೇಡಿಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ೧೯೮೦-೮೧ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ೩೦೦ ಲಕ್ಷ ಮನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಎ.ಜಿ. ಕೊಡಗಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ೭ ಕೋಟಿಗೆ

ಮುಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಟು. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಾಧಾನ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತದ್ದಿದೆ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ — ಸರ್ಕಾರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೭೭ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. There is some disparity of rates in establishment charges between Private Management and the Govt. Management. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರಂ ಸ್ಕೇಲ್ ಮಾಡಬೇಕು ; ಕಿಚನ್ ಸರ್ವೆಂಟ್ಸ್, ಕುಕ್ಕರ್ಸ್, ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೭೭ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ — ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ತಪ್ಪಿನಿಂದಾಗಿ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಹನುಮಯ್ಯ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಐದು ವರ್ಷವಾದ ತಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಇದ್ದರೂ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ೫ ವರ್ಷವಾದ ತಕ್ಷಣ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ? ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಮಾಡನ್ ಬ್ರೆಡ್ ಬೇಕರಿ ಅವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ವಿಷದವಾಗಿ ಬರೆದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಎನ್.ಆರ್. ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಹಂಚುವಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಬಂದು ಹಂಚುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗರಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ರಮೇಲೋಬ್ಬರು ಬಿದ್ದು ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ಎಲೆ ಬಿಸಾಕಿದಾಗ ಜಾಯಿಗಳು ಹೇಗೆ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೋ ಆ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೋಡತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರವನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಂಟು. ಅದನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇನೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ — ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೆನಪಿಗೊಂಡಾಗ ಅದು instead of eat to live, it has become live to eat. ಇದರಿಂದ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರವೋ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವೀ ರಾಜಕಾರಣಿಯೊಬ್ಬರು, ಸಂಸತ್ ಸದಸ್ಯರೆಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ಅವರು ಅವರ ತಾಯಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಶುಗಳನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳೂ ಕೂಡ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೋ

ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ನೊಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಯಾರು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನಾವು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಹರಿಜನರು ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂದವಾಯಿತು. ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ರೆ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಒಳಗಡೆ ಇರುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನೇನಾದರೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿಸಿ, ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಶೇಕಡ ೧೦ ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪಿ. ಡಿ. ಸಾಲಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಮೊದಲು ಇದಾಗಲೀ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಈ ರೀತಿ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ್.—ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆವತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಒಬೇರಾಯನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇರುವ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪುನರ್ರ್ಗಠಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಡಿವೆ ಡೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದಳಿದ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಬಿ. ಬೋರ್ಕರ್.—ತಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಸುಮಾರು ನೂರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಹರಿಜನ ಹೊಸ ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಆ ಹಾಸ್ಟಲಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಹೊರಗಡೆಯ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಒಳಗಡೆಯ ಕಿರುಕುಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್ ಜಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದವರು ನೀಡಿರುವ ಸಾಲದ ಮರುಪಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಮರುಪಾವತಿಗಾಗಿ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ? ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಲದ ಹಣ ಮರುಪಾವತಿಯಾಗಿದೆ? ಹಾಗೂ ಈ ನಿಗಮದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿದ್ದವು. ರಿಫರ್ಜರಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಏಡೆಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲಿಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಒಂದು ನಿವೇಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ, ರಿಫರ್ಜರವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ತಡವಾಯಿತು. ಆಗ ಇದ್ದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಲು ನಾವೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ನಾವೇ ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಎರಡು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಇದು ಸರ್ಕಾರಿ ಕಟ್ಟಡ ವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಆದುದರಿಂದ, ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಏಡೆಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉದ್ದದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದವರು ನೀಡಿರುವ ಸಾಲದ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಗಮದ ವತಿಯಿಂದ ಡೈರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕೊಂದರ ನೆರವಿನಿಂದ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೧೬೪ ಕುಟುಂಬಗಳು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಸಸ್ಯರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು ೨೫೫ ಜನ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು, ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಏಡೆಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲು ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹಾಸ್ಟೆಲು ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

MR. SPEAKER.—I will now put the Demands to vote, The question is:—

“That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of demands inclusive of the sum granted “on account” be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending on the 31st March 1981, in respect of Demand No. 61 and Demand No. 62.”

The motion was adopted and Demands were granted.

As ordered by the Speaker, the Demands voted are re-produced below:—

DEMAND No. 61

“ That a sum not exceeding Rs. 23,36,24,000 on Revenue Account and Rs. 21,00,000 on Capital Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March, 1981 in respect of ‘Social Security and Welfare (Excluding Women and Children’s Welfare).’ ”

DEMAND No. 62

“ That a sum not exceeding Rs. 8,86,18,000 on Revenue Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March, 1981 in respect of Women and Children’s Welfare. ”

EXPUNCTIONS

MR. SPEAKER.—While the discussion was going on the Demands pertaining to Social Welfare Department. Certain words spoken by Sri S. S. Arakeri and Smt. Anusuya Gajanan Sharma are expunged. Afterwards, Sri Aziz Sait and Sri Ibrahim have spoken something. I expunge this matter.

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—Since we have not been able to complete the Demand relating to Health Department today, there will be two sittings tomorrow also as today. After completion of the Health Demand, the Demands relating to Rural Development will be taken up. In addition to the Demands, the Karnataka Entry Tax Bill which is an urgent Bill, is to be taken up. In view of the heavy business I am not including any calling attention notice or notice under Rule 312 tomorrow. Now we shall take up Demand No. 28 MEDICAL SERVICES & FAMILY WELFARE and Demand No. 29 PUBLIC HEALTH & SANITATION.

SRI A. K. ABDUL SAMAD (Minister for Health and Family Welfare).—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move:—

“ That a sum not exceeding Rs. 4700,96,000 on Revenue Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will